

Doing Business 2020

Lakoća poslovanja u Srbiji

Doing Business je godišnji izveštaj Svetske banke koji daje ocenu i omogućava poređenje uslova poslovanja u 190 ekonomija sveta. Doing Business ne uzima u obzir sve uslove poslovanja, kao što su veličina tržišta, kvalitet obrazovanja ili platežna sposobnost stanovništva, već se dominantno bavi kvalitetom i primenom regulatornog okvira u 10 ključnih oblasti poslovanja.

Globalna i regionalna konkurentnost Srbije

Prema izveštaju za 2020, Srbija zauzima 44. poziciju u ukupnom rangiranju što je napredak od četiri mesta u odnosu na prošlu godinu. Srbija je u grupi od 42 ekonomije koje su napredovale u tri ili više oblasti i na osnovu toga bile u izboru za države koje su ostvarile najveće reformske pomake. U odnosu na ekonomije regiona, Srbija je ispred BiH (90. mesto), Albanije (82), Bugarske (61), Kosova* (57), Rumunije (55), Mađarske (52), Hrvatske (51) i Crne Gore (50), dok su bolje plasirane samo Slovenija (37) i Severna Makedonija (17).

Ocena uslova poslovanja po oblastima

Srbija je unapredila uslove poslovanja u šest oblasti: građevinske dozvole, dobijanje priključka na struju, zaštita manjinskih akcionara, plaćanje poreza, izvršenje i stečaj, ali se to nije odrazilo na bolji plasman u svim pomenutim kategorijama između ostalog i zato što su i druge zemlje napredovale. Značajnije smo nazadovali samo u jednoj oblasti, otpočinjanje poslovanja, zbog načina na koji je uvedena nova procedura u funkciji sprečavanja pranja novca (evidencija stvarnih vlasnika).

Kategorija	DB 2015 ¹	DB 2019	DB 2020
Započinjanje poslovanja	66	40	73
Izdavanje građevinskih dozvola	186	11	9
Dobijanje priključka za struju	84	104	94
Upis imovine	72	55	58
Dobijanje kredita	52	60	67
Zaštita manjinskih akcionara	32	83	37
Plaćanje poreza	165	79	85
Prekogračnična trgovina	96	23	23
Sprovođenje ugovora	96	65	65
Rešavanje stečaja	48	49	41
Rang na DB listi	91	48	44

Srbija je najkonkurentnija u pogledu izdavanja građevinskih dozvola, gde držimo 9. poziciju u svetu, što je rekordni rezultat u odnosu na ranije plasmane, kao i u odnosu na plasmane drugih zemalja u regionu. U odnosu na prethodni izveštaj, u ovoj oblasti su troškovi procedura smanjeni za oko 18%. Najviše smo napredovali u oblasti zaštite manjinskih akcionara - sa 83. na 37. poziciju, odnosno za čak 46 mesta i to zahvaljujući izmenama Zakona o privrednim društvima kojima su unapređeni transparentnost, kontrola i pristup manjinskih vlasnika bitnim informacijama o poslovanju firme.

¹ Izveštaj DB 2015 koristimo kao referentni jer je objavljen 2014. godine, kada je formirana Zajednička radna grupa za unapređenje pozicije Republike Srbije na Doing Business listi.

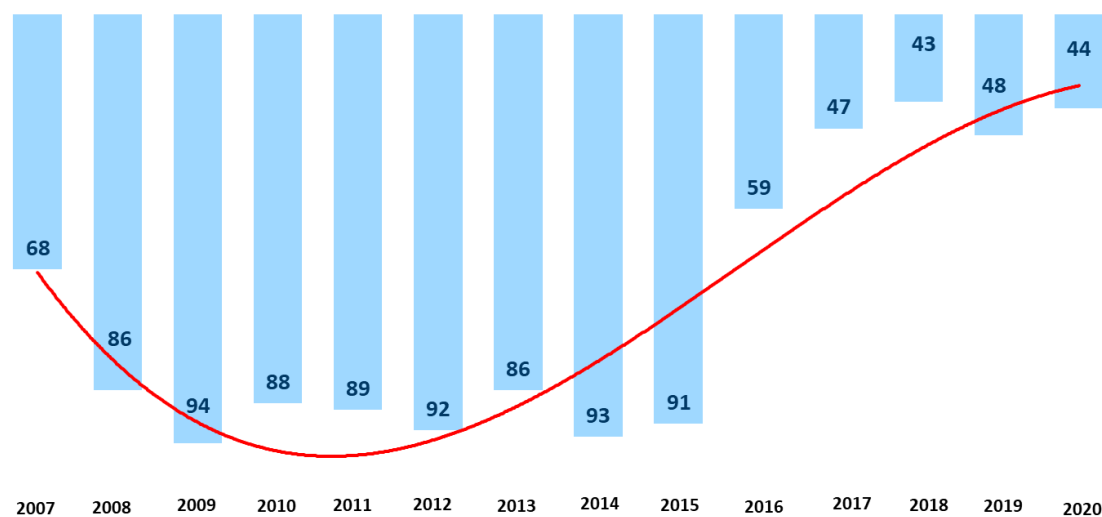
Konstatovano je i smanjenje troškova upisa prava svojine i unapređenje transparentnosti u radu katastra, ali to nije bilo dovoljno da zadržimo 55. mesto. Doing Business nije prihvatio da je privreda rasterećena potrebe odlaska na šalter katastra iako je uknjižba automatska i javni beležnici dostavljaju isprave za upis elektronski. Napredovali smo osam mesta u kategoriji rešavanja stečaja zahvaljujući izmenama Zakona o stečaju kojima je dato pravo poveriocima da učestvuju u izboru stečajnog upravnika, unapređena transparentnost u postupcima i postavljeni kriterijumi za određivanje visine predujma, čime je obezbeđena predvidljivost troškova na početku postupka.

Reformske aktivnosti koje tek treba da budu realizovane / prepoznate

Izmenama **Zakona o privrednim društvima** iz 2018. ukinuta je obavezna upotreba pečata za privrednike, ali tek kada poslovanje bez pečata postane preovlađujuća praksa, to će uticati na bolji rang u kategoriji pokretanja biznisa. Isto važi i za e-registraciju višočlanih privrednih društava, što već postoji kao mogućnost.

U oblasti **građevinskih dozvola**, očekujemo da nove funkcionalnosti sistema za e-Dozvole zažive sledeće godine i dodatno ubrzaju procedure. Bolja praksa urbanističkog planiranja i izdavanje lokacijskih uslova na osnovu tih planova su sledeći veliki zadaci u ovoj oblasti. Kod **priključenja na elektro-mrežu**, potrebno je raditi na primeni novog koncepta koji podrazumeva dobijanje priključka kroz tri procedure, umesto sadašnjih pet.

Rang Srbije: Doing Business 2007-2020.

Indikatori koji se odnose na **postupak upisa nepokretnosti** i **plaćanje poreza** će imati koristi od potpunije primene koncepta „sve na jednom mestu“ i najavljenog ukidanja poreskih prijavi u postupku prometa nepokretnosti. Sledeće godine bi trebalo da budu priznati i mogućnost elektronske prijave i plaćanja poreza na imovinu i firmarine.

U oblasti **dobijanja kredita** sledeće godine bi trebalo da budu vidljivi efekti zakonskih izmena kojima je omogućen upis novih vrsta zaloga na pokretnim stvarima i pravima upisanim u registar; izmenama Zakon o izvršenju i obezbeđenju uvode se e-Aukcija i e-Oglasna tabla koje će omogućiti brži, jeftiniji i transparentniji postupak prodaje imovine, uz druga unapređenja kojima će se smanjiti troškovi i ubrzati sprovođenje **postupaka izvršenja**.